

FORSLAG OM REVISION AF FULDENFREDNINGEN

Marts 2022

AARHUS KOMMUNE
Teknik og Miljø

Forslag til revision af Fuldenfredning

Aarhus Kommune
Karen Blixens Boulevard 7, 8220 Brabrand

www.aarhus.dk

Indholdsfortegnelse

1. Indledning

2. Forslag til revision af afgrænsning

3. Baggrund

4. Fuldenfredningen

5. Planlægnings- og lovgivningsmæssige forhold

- Zonestatus
- Øvrige gældende fredninger
- Kommuneplan 2017
- Natura 2000 og bilag IV-arter
- Øvrige planforhold
- Miljøvurdering

Bilag

Bilag 1: Areal- og lodsejerliste

Bilag 2: Budgetoverslag

Bilag 3: Bemærkninger til budgetoverslag

Kortbilag

Kortbilag 1: Fredningskort

1. Indledning

Aarhus Kommune rejser hermed forslag om revision af Fuldenfredningen af den 23. november 1979, jf. naturbeskyttelseslovens § 36, jf. § 33 stk. 3.

Aarhus Kommune rejser samtidig et forslag om en ny fredning for en del af Moesgård Allé, der blandt andet omfatter arealet, som ligger indenfor nærværende forslag om revision af Fuldenfredningen.

Den foreslåede revision af Fuldenfredningen er alene aktuel, hvis Fredningsnævnet beslutter at gennemføre fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé. Såfremt Fredningsnævnet beslutter ikke at gennemføre fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé, bortfalder forslaget om revisionen af Fuldenfredningen.

2. Forslag til revision af afgrænsning

Revisionen har til formål at justere fredningsgrænsen for Fuldenfredningen, så denne fremadrettet vil grænse op til den nye fredning for en del af Moesgård Allé. Fuldenfredningens nordlige grænse ændres således, at den følger den sydlige grænse af den nye fredning for en del af Moesgård Allé.

Revisionen indebærer, at et areal på ca. 0,7 ha vil udgå af Fuldenfredningen. Det pågældende areal er i dag omfattet af den gældende fredning af Moesgaard Allé fra 1932, tillægsfredning fra 1943 samt den gældende Fuldenfredning. Arealet på 0,7 ha vil med gennemførelse af fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé blive omfattet af den nye fredning af en del af Moesgaard Allé.

Den foreslåede afgrænsning af Fuldenfredningen, afgrænsning af den nye fredning af en del af Moesgård Allé samt afgrænsning for den gældende fredning af Moesgård Allé og tillægsfredning kan ses på fredningskortet.

Det er Aarhus Kommunes opfattelse, at Moesgård Allé med det fremsatte forslag for en ny fredning for en del af alléen er sikret og beskyttet på samme niveau som i gældende fredninger, herunder Fuldenfredningen.

Aarhus Kommune finder derudover, at der med den foreslåede revision opnås en administrativ forenkling, da det omhandlede areal med vedtagelse af begge forslag fremover udelukkende vil være omfattet af den nye fredning for en del af Moesgård Allé.

3. Baggrund

I forbindelse med opførelsen af det nye Moesgaard Museum i 2014 undersøgte Aarhus Kommune fem alternativer til en forbedret vejadgang til museet. Det blev vurderet i en kombineret VVM-redegørelse og miljøvurdering "Forbedret vejforbindelse til Moesgaard Museum" fra april 2017¹, at alternativ 1 er den bedst mulige løsning, hvorfor Aarhus Kommune har arbejdet videre med dette alternativ.

---

¹ Den kombinerede VVM-redegørelse og miljøvurdering kan læses på: <https://www.aarhus.dk/media/18854/tillaeg-5-til-kpl-2017-ev.pdf>

Alternativ 1 indebærer en udvidelse af vejanlægget, genplantning af nye allétræer i overensstemmelse med den resterende del af Moesgård Allé og anlæggelse af en cykel- og gangsti syd for den eksisterende vej.

Moesgård Allé er omfattet af gældende fredningen af Moesgård Allé fra 1932, tillægsfredning fra 1943 og Fuldenfredningen fra 1979. En udvidelse af Moesgård Allé, som beskrevet i alternativ 1 for en forbedret vejforbindelse til museet, er ikke i overensstemmelse med gældende fredninger. En realisering af dette projekt forudsætter derfor, at fredningerne ophæves og/eller ændres for såvidt angår de arealer, der berøres af projektet.

Aarhus Kommune har på den baggrund udarbejdet et forslag til en ny fredning for en del af Moesgård Allé. Med fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé ønsker Aarhus Kommune både at muliggøre en udvidelse af alléen og samtidig sikre, at alléen fremadrettet fremstår som et harmonisk og homogent landskabselement, der understøtter og styrker kulturmiljøet omkring hovedgården Moesgaard.

For så vidt angår Fuldenfredningen har Aarhus Kommune udarbejdet nærværende forslag til revision.

4. Fuldenfredningen

Afgørelsen om Fuldenfredningen er truffet den 23. november fra 1979 af Overfredningsnævnet.

Fredningen omfatter et areal på ca. 326 ha, der strækker sig over ådalslandskabet omkring Giber Å, store landbrugsflader og mindre skovarealer.

Fuldenfredningen omfatter blandt andet flere alléstrækninger, herunder den aktuelle del af Moesgård Allé, der strækker sig fra Langballe Bæk mod vest til Ny Moesgårdvej mod øst. Denne del af Moesgård Allé, som er omfattet af Fuldenfredningen, er ca. 465 m lang. Fuldenfredningen dækker i bredden de to rækker af allétræer og selve vejen.

Fuldenfredningen er en status quo fredning, der har til formål at bevare det fredede område i den tilstand, som området havde på fredningstidspunktet. I fredningen fastsættes det, at der ikke må ske fældning af allétræer, terrænregulering og anlægges nye veje. Af fredningen fremgår det herudover blandt andet, at den ikke er til hinder for etablering af cykel-, gang- eller ridentier på arealer, der er ejet af I/S Moesgaard og Aarhus Kommune.

5. Planlægnings- og lovgivningsmæssige forhold

I det følgende redegøres for relevante for planlægnings- og lovgivningsmæssige forhold, herunder gældende fredninger indenfor arealet, der er omfattet af den foreslåede revision.

Zonestatus

Arealet, der er omfattet af fredningsrevisionen, ligger i landzone.

Øvrige gældende fredninger

Fredningen "Moesgård Allé" er fra 1932 og omfatter flere alléstrækninger omkring hovedgården. Fredningens formål er at bevare bl.a. alléen langs Moesgård Allé, da den har en skønhedsværdi for området. Fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé skal erstatte den gældende fredning

fra 1932 og Fuldenfredningen for så vidt angår strækningen fra Oddervej til Ny Moesgårdvej samt videreføre den gældende frednings formål.

Ved Samsvej nærmest Moesgård Allé findes en sølvpoppe, som udover at være omfattet af Fuldenfredningen tillige er omfattet af en tillægsfredning af 27. juli 1943 til den gældende fredning for Moesgård Allé fra 1932. Sølvpoppen indgår i en række af allétræer langs Samsvej. Tillægsfredningen bestemmer, at træet ikke må fældes, og at Fredningsnævnet kan kun dispensere til beskæring af trafikale hensyn. Fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé skal erstatte tillægsfredningen og Fuldenfredningen for den del, der ligger indenfor fredningsforslaget.

Kommuneplan 2017

Arealet, der er omfattet af den foreslåede revision, er i Aarhus Kommunes Kommuneplan 2017 udpeget som bevaringsværdigt landskab og særligt geologisk interesseområde. Det betyder, at byggeri og anlæg skal udformes under hensyn til landskabet, og at særlige landskabsformer skal bevares og beskyttes, jf. kommuneplanens retningslinje 141 og 143. Den tidligere hovedgård Moesgaard og tilhørende arealer, herunder Moesgård Allé, er i Aarhus Kommunes kortlægning og analyse af landskabet i kommunen omfattet af landskabskarakterområde 17 "Jelshøjområdet". Landskabet omkring Moesgaard beskrives i landskabskarakteranalysen som et homogent og sammenhængende herregårdsanlæg med hovedbygning, avlsgård, park og landskab.

Landskabet omkring Moesgaard er udpeget som kulturmiljø med et helstøbt hovedgårdsanlæg med god sammenhæng mellem hovedbygning, avlsgård, park og landskab. Moesgaard Kulturmiljø omfatter foruden hovedgårdens centrale bygninger og omkringliggende bygninger også de store, åbne markområder og skovstrækninger samt kystarealerne langs stranden.

Natura 2000 og bilag IV-arter

I forhold til fredninger står der i Naturbeskyttelseslovens § 36, stk. 4, at "Fredningsforslag udenfor internationale naturbeskyttelsesområder skal redegøre for, at fredningen ikke forringer naturtyper og levesteder for arter eller forstyrre arter inden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, som området er udpeget for."

I henhold til *Bekendtgørelsen om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter* (Habitatbekendtgørelsen) skal kommunen i forbindelse med dispensationer, planlægning m.v. foretage en vurdering af, om projekter – i dette tilfælde det vejprojekt, som nærværende fredningsforslag muliggør – kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Af Habitatbekendtgørelsen følger endvidere, at der ikke kan gives dispensationer, tilladelser eller lignende, hvis der kan ske beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV. Habitatbekendtgørelsen indeholder desuden forbud mod forstyrrelser (særligt i yngleperioden) samt drab og indfangning af individer af dyrearterne i diverse livsstadier.

Hvis et projekt vurderes at medføre indvirkning på Natura 2000-områder eller bilag IV-arter, skal der foretages en konsekvensvurdering af projektets virkning på de pågældende Natura 2000-områder og/eller IV-arter. En konsekvensvurdering skal sikre, at et projekt ikke har

negativ indflydelse på naturtyper eller på den økologiske funktionalitet for bilag IV-arter, der indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område eller på bilag IV-arter generelt.

Aarhus Kommune har i forbindelse med planlægningen af projektet for en forbedret vejforbindelse til Moesgaard Museum udarbejdet en kombineret miljøvurdering og VVM-redegørelse. Se nærmere i nedenstående afsnit om Miljøvurdering. Den kombinerede rapport indeholder blandt andet en vurdering af projektet i henhold til Habitatbekendtgørelsen.

For at sandsynliggøre, at den kombinerede rapport fra 2017 fortsat er dækkende i forhold til de forventede miljømæssige konsekvenser af at gennemføre fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé, der er rejst samtidig med nærværende forslag om revision af Fuldenfredningen, har Aarhus Kommune foretaget en fornyet undersøgelse for flagermus i området i 2020. Fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé er herudover vurderet i forhold til nyeste data om bilag IV-arterne i området samt basisanalysen fra 11. juni 2020 til den kommende udvidelse af Natura 2000-området.

Jf. fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé er det samlet set Aarhus Kommunes vurdering, at dette forslag ikke vil medføre påvirkning af naturtyper eller den økologiske funktionalitet for bilag IV-arter, der indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område Giber Å, Enemærket og Skåde Havbakker eller på bilag IV-arter generelt.

Relevante uddrag fra den kombinerede miljøvurdering og VVM-redegørelse, gennemgang af resultaterne af flagermusundersøgelsen samt vurderingen i forhold til nyeste data fremgår af fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé afsnittene "Natura 2000 og bilag IV-arter" og "Miljøvurdering".

Arealet, der berøres af nærværende forslag om revision af Fuldenfredningen, ligger i sin helhed inden for det areal, der er omfattet af den foreslåede fredning for en del af Moesgård Allé. På denne baggrund, og da den foreslåede fredning for en del af Moesgård Allé vurderes at sikre områdets fredningsmæssige værdier på mindst samme niveau som i den gældende Fuldenfredning, finder Aarhus Kommune, at vurderingen af fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé i forhold til Natura 2000 og bilag IV-arter tillige er dækkende for forslaget om revision af Fuldenfredningen.

Øvrige planforhold

Området ligger inden for kystnærhedszonen, og en mindre del af fredningsforslaget er omfattet af skovbyggelinje jf. naturbeskyttelseslovens § 17.

Miljøvurdering

Fredningsforslag er som regel omfattet af reglerne i lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Aarhus Kommune har i forbindelse med planlægningen af projektet for en forbedret vejforbindelse til Moesgaard Museum udarbejdet en kombineret miljøvurdering og VVM-redegørelse efter de dagældende regler for miljøvurdering af henholdsvis planer og programmer og projekter (rapporten "VVM og miljøvurdering - Forbedret vejforbindelse til Moesgaard Museum", april

2017). I rapporten belyses en række alternativer for en ny adgangsvej til museet, herunder alternativ 1, som ligger til grund for det rejste fredningsforslag.

Den kombinerede miljøvurdering og VVM-redegørelse fra 2017 har dannet grundlag for kommuneplantillæg nr. 5 til kommuneplan 2017, "Forbedret vejforbindelse til Moesgård Museum". Af kommuneplantillæg nr. 5 fremgår det, at:

"Kommuneplantillægget sikrer det planlægningsmæssige grundlag og er udarbejdet på baggrund af VVM-redegørelsen. Da kommuneplantillægget endvidere er omfattet af reglerne i lov om miljøvurdering af planer og programmer (miljøvurderingsloven), er VVM-rapporten opbygget, så den opfylder de indholdsmæssige krav i begge love. Den er desuden en miljøvurdering af eventuelle fredningsforslag, som følge af vedtagelsen af kommuneplantillægget."

Den kombinerede rapport vil desuden danne grundlag for en kommende VVM-tilladelse til vejprojektet, som forventes meddelt af Aarhus Kommune, når den foreslåede fredning er gennemført.

Den kombinerede rapport omfatter blandt andet vurderinger af, hvilke konsekvenser projektet, som muliggøres ved en gennemførelse af nærværende forslag om revision af Fuldenfredningen samt det samtidig rejste fredningsforslag for en del af Moesgård Allé, vil have i forhold til de værdier, der skal beskyttes i henhold til de gældende fredninger i området.

Det er Aarhus Kommunes vurdering, at den kombinerede rapport vil kunne danne grundlag for en vurdering af såvel fredningsforslaget for en del af Moesgård Allé som for nærværende forslag om revision af Fuldenfredningen i henhold til miljøvurderingsloven.

For uddybning heraf henvises til fredningsforslag for en del af Moesgård Allé afsnit "Miljøvurdering".

Bilag 1: Areal- og lodsejerliste

Løbenr.	Matrikel	Ejer	Ca. ha	Antal lodder	Fredskovspligt	Tidl. fredet, ha	Sti/vej	Bemærkninger
1	Del af 7000c, Moesgård Hgd., Mårslet	Aarhus Kommune	0,02	1	-	0,02	Ca. 10 m vej	Eksisterende forhold fastholdes
	Del af 7000d, Moesgård Hgd., Mårslet		0,55	1	-	0,55	Ca. 450 m vej	Den eksisterende vej udvides. Der etableres grøn rabat og allebeplantning
	Del af 11, Moesgård Hgd., Mårslet		0,15	1	-	0,15	Ca. 460 m ny sti	Der etableres grøn rabat, allebeplantning og gang- og cykelsti
I alt ca.			0,72					

Bilag 2: Budgetoverslag

Matrikel	Areal, ha	Regulering	Ejer	Erstatning kr./ha/m	I alt kr.
7000c, Moesgård Hgd., Mårslet	0,02	Vej	Aarhus Kommune	0 kr./ha	0 kr.
7000d, Moesgård Hgd., Mårslet	0,55	Vej og allétræer	Aarhus Kommune	0 kr./ha	0 kr.
1l, Moesgård Hgd., Mår- slet	0,15	Ny sti og allétræer	Aarhus Kommune	0 kr./ha 0 kr./m	0 kr.
I alt	0,72				0 kr.

Bilag 3: Bemærkninger til budgetoverslag

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Aarhus Kommune
Att: Sophie Langkjær Jensen

Landskab og Skov
J.nr. 2020-1258a
Ref. RAHVI
Den 3. september 2021

Bemærkninger til budgetoverslag for fredningsforslag for Moesgård Allé og budgetoverslag for forslag om revision af Fuldenfredningen i Aarhus Kommune

Aarhus Kommune har med mail af 20. august 2021 fremsendt budgetoverslag for ovennævnte to fredningsforslag med anmodning om Miljøstyrelsens bemærkninger, jf. naturbeskyttelseslovens § 36, stk. 5 og 6.

På det foreliggende grundlag har Miljøstyrelsen ingen bemærkninger til budgetoverslaget for fredningsforslag for Moesgård Allé og budgetoverslaget for forslag om revision af Fuldenfredningen.

Miljøstyrelsen vil redegøre for sin holdning i øvrigt til de to fredningsforslag, herunder dets afgrænsning og indhold, i forbindelse med det offentlige møde, som fredningsnævnet afholder om fredningsforslagene.

Med venlig hilsen

Rasmus Hvidtfeldt Andreasen
AC-tekniker
+45 51 48 09 70
rahvi@nst.dk

Kortbilag 1: Fredningskort

AARHUS KOMMUNE
Teknik og Miljø

Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand